

odavont az egyik fa alá, ott a lábammal felrúgtam az avart, alatta ott feküdt a néhány centis kis ékszer. Annak, hogy megtaláljam, egyszerűen semmilyen valószínűsége nem volt. Lehet, hogy egyszerű természettudományos módszerekkel is meg tudják magyarázni az ilyen eseményeket, számomra ez csupán egy azok közül a mindennapi csodák közül, amelyekről csak én tudom, mennyire ajándékszerűek és amelyek nap mint nap átszövik az életemet.

Az ilyen és hasonló események természettudományi értelemben nem bizonyíthatóak, legfeljebb a filozófia, a metafizika, a misztika talán leginkább a művészet nyelvén értelmezhetőek. A valóságnak ez a szintje nagyon szemérmesen, nagyon rejtetten vesz körül, semmi sem idegenebb tőle, mint a feltűnősködés. Nem jelent látomásokat, különleges élményeket, belesimul a mindennapok történéseibe. Nagyon nehezemre esik írni róla, ha nincs a Vigilia körkérdése, magamtól biztosan nem teszem. Fontos volna pedig többet foglalkozunk létezésünknek ezzel a túlvilági köldökszinórájával, amelynek tápláló erejét ugyanolyan öntudatlanul érezzük, mint a magzat az anyai szervezettel alkotott egységét. Vagy ahogy Jung fogalmazott, az embernek el kell jutnia önmagához, a Selbst-hez, a Teljességgel alkotott egységhez, enélkül élete reménytelenné válik. Jung szerint ez a belső hiány, üresség az élet derekán kialakuló depressziók, neurózisok legfontosabb kóroka.

A jövő évet az Egészségügyi Világszervezet a „lelki egészség” évének nyilvánította, mivel a modern világ válságának egyik legdrámaibb megnyilvánulása a lelki egészség zavarainak általánossá válása. Egyre többen fogalmazzák meg, nemzetközi tudományos fórumokon is, hogy a spiritualitás a lelki egészség egyik alapvető, a mai világban letagadott, megtagadott dimenziója.

MÁRTON LÁSZLÓ
író, műfordító

A szomszédság

Tisztelt Szerkesztőség, ezévi körkérdésükre mindenekelőtt azt válaszolhatom, hogy: nemigen tudok más lenni, mint aki vagyok. Ezért nem érzem magamat illetékesnek rá, hogy a szóban forgó, kiemelten írt *találkozás* lehetőségéről bármit is mondjak — azon túlmenően, hogy ez a lehetőség az én tudomásom szerint is megvan; hallottam és olvastam esetekről, amikor megvalósult. Idevágó személyes tapasztalataimról azonban akkor sem biztos, hogy képes volnék beszélni, ha eddigi életem folyamán részem lett volna bennük.

Ehelyett inkább elmondok valami mást.

Abban a faluban, ahol a regényemen dolgozom, van egy szomszédom, aki segít nekem kisebb-nagyobb dolgokban. Ötvenes éveiben járó férfi, népes családja van, és közvetlenül a templom

mellett lakik. Mesélte, hogy egyszer, sok évvel ezelőtt az akkori plébános, aki szigorú ember volt, azonkívül nem a faluban lakott, mert a plébánia a szomszéd községben lévén, onnét járt át, egyik átjövetele alkalmával kérdőre vonta: miért nem jár templomba? Szomszédom, saját elmondása szerint, azt felelte, hogy azért, mert neki az Isten a szomszédja, és úgy egyezett meg vele, hogy azt is elég hallania, ami áthallatszik.

A fentiek alapján annyit mondhatok magamról, hogy Isten szomszédjának szomszédja vagyok. Hozzám nem hallatszik át semmi; vagy pedig a fülem nem elég érzékeny hozzá. De ami a szememet illeti, úgy veszem észre, hogy a távolság nem végeláthatatlan.

MEZEI BALÁZS
filozófus

A keresztény pillanat

Hódító Mohamed, aki 1453. május 29-én többhetes ostrom után bevette Konstantinápolyt, a csatát követő öldöklés és fosztogatás elültével ünnepélyesen bevonult a kereszténység akkor leghatalmasabb székesegyházába, majd felhágva a ledöntött ikonosztáz mögötti oltárra, megtiporta a szétszórt áldozati kenyeret. Tettét nem csillapuló ujjongás fogadta katonasága körében, mely e pillanatban a kereszténység valós és jelképes megsemmisítését ünnepelte. A keresztény világ — amely már évszázadok óta kiszorult kialakulásának kezdeti területeiről — megdöbbenve figyelt fel e végső eseményre. Megrázkódtatása mégis másféle volt, mint ezer évvel korábban, amikor Róma esett áldozatul a gótok ostromának. Szent Jeromos ugyan az őszinte megrendülés hangján írt Róma elestéről, ám Ágoston az eseményben már a keresztény igazság kifejtésének lehetőségét pillantotta meg. Róma kifosztása mégsem érintette a birodalom egészét, hiszen annak politikai központja ekkorra már a Boszporusz partjára költözött. Konstantinápoly elfoglalása azonban az előzőhöz képest szinte felmérhetetlen, noha csak fokozatosan kifejlődő hatást váltott ki. Egyrészt a hódító oszmán birodalomnak szinte rögeszméjévé vált, hogy történelmi hivatása az egész Nyugat elfoglalása. Másrészt e gondolatot a nyugati politikai hatalmak még Lepanto után is valósnak vélték; szemükben a Város bukása nem egyszerűen a „kereszténység védőbástyájának” összeomlását jelentette, hanem — az ezeréves hagyományok erejéből fakadóan — magának a kereszténységnek az alapokig ható megrendülését is. Sokan érezték úgy, hogy a Város összeomlásával egy egész korszak ért véget, a kereszténység évezredének időszaka, ami után új világkorszak veszi kezdetét. E korszak azonban nem a Szentlélek korszaka lett volna, mint nem sokkal korábban szakadár vallási cso-